

Δέν μπορεί νά ὑπάρξη Χριστιανική Θεολογία χωρίς τήν Ἑλληνική Γλῶσσα

Τό θρησκευτικό, τό ἐκκλησιαστικό καί γενικά τό θεολογικό λεξιλόγιο ὄλων τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν εἶναι στηριγμένο στό σύνολό του στήν Ἑλληνική γλῶσσα. Τά πρώτα μεταχριστιανικά χρόνια εἶναι ἕνας καθοριστικός σταθμός, ὅπου φαίνεται ὀλοκάθαρα, ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκός λόγος ἐμπλουτίσθηκε πλουσιοπάροχα ἀπό τή διείσδυση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στή Λατινική καί ἔτσι ἐμπλουτίσθηκαν οἱ εὐρωπαϊκές γλώσσες στήν ἐξέλιξή τους σέ πολιτισμένες ἀλλά καί πλούσιες γλώσσες τοῦ κόσμου.

Ἡ διδασκαλία περὶ Θεοῦ καί γενικά ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀνθρώπινης θρησκείας, αὐτό πού μέ μία ἑλληνική λέξη ὀνομάζουμε Θεολογία, δέν θά μπορούσε νά λέγεται ἐπιστήμη, ἐάν δέν εἶχε ὡς σταθερή βάση τήν Ἑλληνική γλῶσσα. Ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς Θεολογίας στηρίζονται γερά στήν Ἑλληνική γλῶσσα καί συνυπάρχουν στό οἰκοδόμημα πού χτίσθηκε μέ γνήσια ἑλληνικά γλωσσικά καί πνευματικά ὕλικά.

Τό «ἐξηγητικόν», τό ὁποῖο ἀσχολεῖται μέ τήν ἐρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δέν μπορεί νά λειτουργήσῃ χωρίς τήν Ἑλληνική καί κανένας θεολόγος δέν θεωρεῖται νά εἶναι κάποιος ἀνώτερης μόρφωσης χωρίς τή στοιχειώδη γνώση τῆς. Σ' ὅλα τὰ κηρύγματα πού ἔχω ἀκούσει στήν Ἀγγλική γλῶσσα οἱ θεολόγοι κήρυκες πιάνονται ἀπό τό σφρίγος τῶν πρωτόπλαστον ἑλληνικῶν λέξεων καί προσπαθοῦν νά βροῦν τό μυστήριο (*mystery*), πού κρύβουν (*cryptic*) αὐτές, γιά νά ἐξηγήσουν (*exegesis*) τή δύναμη (*dynamic*) τῆς ἀνθρώπινης (*anthropic*) σκέψης (*skepsis*) νά συλλάβῃ τόν Θεό (=deus). Ἐπίσης τό ἱστορικό τῆς Θεολογίας (*history of theology*) μέ τήν ἵδρυση καί ἀνάπτυξη τῆς ἐκκλησίας (*ecclesia*) – τό *church* (= ἐκκλησία) προέρχεται ἀπό τό κύριος – βρῆθαι ἀπό ἑλληνικό γλωσσικό πλοῦτο (*hellenic, glossology, plutocrat*). Ἀπό τὰ μοναστήρια (*monasteries*) βγήκαν οἱ γραμματισμένοι ἄνθρωποι, οἱ *ministers* (ἱερεῖς) καί κατ' ἐπέκταση καί οἱ ὑπουργοί ὀνομάζονται *ministers*.

Ἐπίσης οἱ ἄλλοι δύο κλάδοι τῆς Θεολογίας, τό «συστηματικό» (*systematic*), ὅπου ἐξετάζονται τὰ δόγματα (*dogma*) καί τὰ ἠθικά (*ethical*) διδάγματα (*didactic*) τοῦ Χριστιανισμοῦ (*christianity*), ἀλλά καί τό «πρακτικό» (*practical*), ὅπου ἐξετάζεται ἡ λατρεία (*latria* = προφέρεται λατρεία) καί ἡ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας δέν μποροῦν νά ὑπάρχουν χωρίς τή διεισδυτική εὐρωστία καί τό βασικό θεμέλιο τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας.

Στή συνέχεια θά ἤθελα νά ἀπαριθμήσω μερικῆς καί μόνον ἑλληνικές λέξεις, οἱ ὁποῖες μῆχαν στήν Ἀγγλική, καί τίς θεωρῶ, ὅτι ἔχουν κάποια σχέση μέ τήν θεολογία. Ἡ περισυλλογή τους ἔγινε μόνον μέσα σέ μερικῆς μέρες ἐδῶ στή Μελβούρνη ἀπό βιβλία, περιοδικά, ἐφημερίδες ἢ ἄρθρα πού διάβασα καί ἀπό ὅ,τι ἄκουσα στό ραδιόφωνο καί τήν τηλεόραση καί ἀπό τίς ἀγγλόφωνες προσωπικές συζητήσεις μου. Ἡ συλλογή τούτη εἶναι ἄκρως συμπτωματική (*a symptomatic collection*) καί δέν ἔχει ἀξίωση νά θεωρηθῇ ἔρευνα ἢ ἀξιόλογο πόνημα ἢ ἀκόμη ἕνα ἀνέκδοτο θρησκευτικό ἔργο, πού νά ἀποδείξῃ τό μέγεθος τῆς ἑλληνικῆς ἐπιρροῆς στήν Ἀγγλική καί παγκόσμια γλῶσσα ἀλλά καί τήν ἀγγλόφωνη θεολογία. Ἐτυμολογικά λεξικά δέν συμβουλευθῆκα. Εἶναι ἀπλῶς ἕνας περίπατος πάνω στή γλωσσική μας Ἀκρόπολη, ὅπου φαίνονται ὀλοκάθαρα τὰ μαρμάρινα ἀποφθέγματα, πού ἀποκολλήθηκαν ἀπό τόν κορμό τοῦ Παρθενῶνα καί ἄδικα ζητᾶμε νά μᾶς ἐπιστραφοῦν, μιά καί αὐτά ἔχσαν μία ἄλλη χώρα πᾶσιδα τους.

Θά ἦταν παράκληση μου, ὁ ἀναγνώστης, ἐνῶ διαβάζει τίς λέξεις πού ἀκολουθοῦν, νά σκέφτεται τοῦτο τό πολὺ ἀληθινὸ ἱστορῆμα. Οἱ Λατῖνοι ποτέ δέν εἶπαν τό ἀλφάβητό τους Λατινικό. Ἑλληνικό τό ἔλεγαν, γιὰ τὸ πῆραν ἀπό τοὺς Ἕλληνας. Αὐτοὶ πού εἶδαν τό φῶς τους

στο Λάτιο τὸ ὀνόμασαν Λατινικό. Τόσο ἤξεραν καὶ τόσο ἔπραξαν. Ἄς μὴν ξεχνοῦμε, ὅτι τὸ φῶς αὐτὸ ἦταν καὶ εἶναι ἑλληνικό καὶ μὲ αὐτὸ τὸ φῶς φωτίζεται ἡ ἀνθρωπότητα σήμερα. Ἡ παγκόσμια θεολογία μὲ τὴν ἠθική της βάση (ἐὰν ἔχη) μελλοντικά θὰ πληρώσει τὸν λογαριασμό τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ποῦ εἶναι πάμφθηνος, μὰ καὶ τὸ μόνο ποῦ ζητεῖται εἶναι ἡ παγκόσμια ἀναγνώριση τιμῆς στὴν Ἑλληνική γλῶσσα καὶ στὸν πολιτισμὸ ποῦ τὴν δημιούργησε.

Καὶ ἰδοὺ ὁ θεολογικός μου κατάλογος (*My theological catalogue*): *religion* ἀπὸ τὸ ἀλέγω = φροντίζω, μὲ μέλει:

orthodox	canon	archpriest	minister	demonism
evangelical	theodicy	bishop	procatheedral	demonolatry
theosophy	presbyterianism	patriarch	naos	diabolism
morthodox	canonist	pope	pantheon	ophiolatry
bibliolater	gnosticism	archbishop	synagogue	dentrolatry
theism	catholic	ecclesiarch	crypt	zoolatry
heterodox	eschatology	clergy	martyr	fanatic
ecclesiology	anthroposophy	exorcist	prothesis	mystic
ditheism	episcopal church	catechism	babistery	genealogy
heresy	palingenesis	presbytery	epistle	elm
hagiography	methodist	monastic	corona	paralytic
detherstic	schismatic	coenobite	apotheosis	parabole
heretic	episcopalianism	enthusiast	hierolatry	agony
hagiology	monophysitism	neophyt	liturgy	agora
monolatry	mystic	scholastic	antiphony	agrapha
heresiarch	apostolic church	monk	carol	alpha-omega
ontology	polytheistic	monkery	doxology	diatheke
monotheism	pentecostal	monkhood	psalm	pantokrator
anathema	protestant	monastery	psalmody	Theos
agiophobia	theocentric	monasticism	hymn	Angels
polytheism	patristic	monachism	epiphany	Genesis
doctrine	babtism	skete	resper	exodus
christianity	charismatic	curacy/curator	eucharist	deuteronomy
theanthropism	heretic	title	eulogy	Apocalypse
dogmatist	ecumenical	abbot	kyrie eleison	apostle
christendom	gnostic	archdeaconate	mystery	apocrypha
theogony	deacon	eparchy	christening	praxis
apologist	deaconate	metropolitan	holocaust	apostasy
soteriology	mystagogue	cathedral	heliolatry	antichrist
pantheism	archdeacon	basilica	idolism	Andrew κ.λπ./κ.λπ.

Τώρα ἄς τὶς πολλαπλασιάσουμε μὲ μερικὲς παράγωγες ἀπὸ κάθε μία τους. Πιστεύω, πὼς αὐτὸ εἶναι ἓνα μικρὸ λεκτικὸ θεολογικὸ δείγμα, τὸ ὁποῖο μπῆκε αὐτούσιο στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα. Ἐὰν ἀφαιρέσουμε ὅλον αὐτὸ τὸν λεκτικὸ πλοῦτο τῆς Θεολογίας, μπορούμε νὰ μιλάμε γιὰ Θεολογία; Καὶ ἐδῶ ἀναφωνοῦμε ἀγγλιστὶ Hallelujah = Alleluia, ποῦ εἶναι ἡ ἑλληνικὴ λέξη ἀλληλουχία ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ρῆμα ἀλληλουχῶ, ποῦ σημαίνει «συνέχομαι ἀμοιβαῖα μὲ τὰ προηγούμενα καὶ τὰ ἐπόμενα». Τί καταπληκτικὴ λέξη! Τί καταπληκτικὴ γλῶσσα ἡ γλῶσσα μας! Εἶναι τὸ τέλειό μας κληροδότημα, ποῦ πρέπει νὰ τὸ φυλάμε σὰν κόρη ὀφθαλμοῦ.

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντῆς Κολλεγίου «Παιδεία» Μεμβούρης